

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Négyhetes petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzetű hirdetések alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díjmin den külön beigatásért 30 kr.

Városunk vasuti forgalma.

Debreczen, június 2.

(k.) A tegnapi lapok tudósítást hoznak arról, hogy a kormány legközelebb be fogja nyújtani a képviselőházhoz a törvényjavaslatot a magyar államvasutak beruházásairól és azok fedezéséről. A javaslat 123 millió forint engedélyezéséről szól, melyből kerekén 100 millió forint szolgál jövőben — legelőjebb tíz év alatt — végrehajtandó beruházásokra; 23 millió pedig a függő tartozások nagyobb részének törlesztésére fordítatik, melyek a korábbi évek kezeléséből származnak. A magyar államvasutak legérzékenyebb oldalát a műmühelyek, a vontatási telepek és járműeszközök képezik, a nagy elhasználásnak kitett forgalmi eszközök és azok javítására szolgáló műhelyek. Erre a gép célra lesz a 100 milliónak több mint fele fordítandó: műhelyekre 23 000 000. forgalmi és üzleteszközökre 39 425 000 forint. Ezekon kívül aztán még csak két jelentékenyebb tétel van: u. m. második vágányok és vonalátalakítások végrehajtások végrehajtására 13 650 000 forint pályaudvarok és felvételi épületek bővítésére: 17 105 000 forint. Néhány nagyobb vasut építésére 2 millió forint s a kisebb beruházások és felszerelésekre stb. 4 750 000 forint.

Ez a hír minket nagyon közelről, ma pedig épen nagyon aktuálisan érdekel. Nevezetesen tudvalevő dolog, hogy Debreczenbe Budapestről az az nap indult első vonat délután 3/4 4 órakor érkezik, holott az ugyan olyan távolság-

ban levő Szerencsen már 12 órakor ott van, mert azon a vonalon gyorsvonat közlekedik mindjárt reggel, mi felénk pedig csak délután. Hogy pedig ez így van, annak az az oka, mert Szolnok előtt a régi vasuti töltés amelyet tudvalevőleg még 1848-ban építettek s a mely annak idején oly nagy szolgálatot tett a magyar országgyűlésnek Debreczenbe történt jövele alkalmával, nem bír meg több vonatot naponként, mint a jelenlegi forgalom, melynek keretében az Arad-tővisi vonal vonatai is azon robognak végig egészen Szajolig. Hogy tehát Debreczennek régi vágya gyors emelkedésének egyedüli feltétele teljesedésbe mehessen, azt a régi vonalat kell megújítani s a kettős sínpárt egészen Máramaros-Szigetig, sőt Körösmezőig kihuzni.

Ez a terv megvalósulhat, ha a kormánynak a képviselőház a fentemlített beruházási kölcsönt rendelkezésére bocsátja s a város képviselői, valamint maga a törvényhatóság egész tekintélyüket latba vetik, hogy a kormány ebből a nagy összegből a Debreczen város létérdekének előmozdítását is célzó kiépítésekre kellő mennyiséget fordítson. Nevezetesen az nemcsak Debreczennek, hanem egész északkeleti Magyarországnak oly nagy fontosságú ügye, amely egész közgazdasági kulturális életére kihat, sőt mivel az aradi vonal is használja Szajolig, még annak érdekeit is előmozdítja.

Hogy a kiépítése mennyire szükséges, mi sem mutatja jobban, mint épen a jelen.

Nevezetesen Szolnok és Szajol közt a sok esőzés következtében földcsuszamlás történt s az egyik sínpárt eltűnt. Ezért már három nap óta 3—4 órai késéssel érkeztek Debreczenbe az összes budapesti vonatok és viszont, mivel az utasok kénytelenek a csuösmúláson átgyalogolni s a másik oldalon új vonatra szállni.

A szükség tehát ma már evidens, a dolog a körmére égett a vasuti igazgatásnak, a bajon segíteni kell, félig vagy egészen, de kell: Debreczen városának képviselőin és hatóságán mulik tehát hogy ne félig segítsen, hanem egészen.

Ha tudunk rendkívüli közgyűlést tartani a kormány üdvözlésére, mikor az csak kötelességét teljesítette: tudnunk kell összehívni azt a törv. hat. bizottságot akkor is, ha a város érdekeinek előmozdításáról s épen a mai napon nyilvánvaló vagy hátrányainak, a vonatkéseknek megszüntetéséről van szó s ez a közgyűlés intézzen felterjesztést a kormánynak a közlekedés gyorsítása érdekében.

BELFÖLD.

A képviselőház mai ülése. A képviselőház mai ülésén folytatta a bünyádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. A javaslat ellen szólásra jelentkeztek; Györy Elek, Hódossy Imre, Bartha Ödön, Makkfalvy Géza, Apponyi Albert gróf, Rátkay László, Visontai Soma, Holló Lajos, Bernáth Béla, Illyés Bálint és Ragályi Lajos. A kormánypárt vezérszónoka a vitában — mint értesülünk — Zsigárdy Gyula.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A csillag is...

— A Debreczen jogositott közleménye —

A csillag is rá mosolygott:
Olyan szép volt;
Egész világ elszerezte —
S mikor megholt:
Rózsaszirmot téptem, téptem... —
Egyedül csak én kísértem.

gr.

Az aradi várban

— A Debreczen eredeti tarczája. —

Irta: **Ifj. Móricz Pál.**

Magas sudaru fák, virágos lombok között rejtőzködik az aradi vár s a füzések bokrai alatt csendesen locsogva kavargó a Maros körülötte... Amilyen kietlen sivár ez a gyepel takart kő és földhalmaz t e l e n, annyi- val regényesebb tavasszal, nyáron, mikor

virágokat lehet tépdelni a bástyafalakon, mikor az akácok virágának illatával mámorosít a szél...

A mély árkokban néhol hegyes levelű nádas... A kazamáták meredek falain a keskeny lőrések vagy a mésszel körül mázolt legényeségi szobák ablakai, mint szemek valami csodás, iromba szörnytesten, a zeg-zuggal tévelyítő sánczok között... S ha néha a magas, czimerpóznára felel a sárga-fekete lobogó: jelezve is lesz a büszke hatalom, mely abban, mint elkülönített világban úgy él...

Széles köhídon, boltozatos sötét kapualjon kereztül kell behaladni a várba, hol fegyver gulák előtt csakós baka sétálgat, keményen. A löczákon az őrség többi katonái üldögélnek. A tiszti őrszoba melletti virágos kertecskében az unatkozó tiszt ur szolgálati nehéz selyem s feldbindli-vel, a rózsafákat tisztogatja, lemeteszgetve a rebellisebb növésű galyakat, tüskéket. Aztán már fentebb ott hivalkodik előttünk sűrű gesztenye, hárs, jegenye, tölgy,

akác ligeteivel, sétányaival maga a vár szíve, melyben utak ágaznak szét a disztér felé, hol a hatalmas generális, tiszti s hivatalos lakások és a templom a k. u. k. Spittal-ai együtt csoportosítva állanak.

A kórház előtt nagy óriási terebélyű csodaszép nagy fa, melynek földig hajló lombjai alatt a körlócán lábadozó beteg katonák, altisztek évődnek a csinosabb cselédeleány népekkel, kik a délutáni séta révén tolták be a várba a kis urfiakkal, leánykakkal a kerek kocsikat.

Aztán köröskörül szegélyzetként a bastionokban a legényeségi lakások, meg a híres VI. sz. kapu, melynek kazamátáiban aludták utolsó éjszakájukat a dicső honvédsereg legkitünőbb tábornokai is. Hófehér pillangó repült az egyik börtön ablak felé, én nem fartom mesének a lélek vándorlását, vajon honnét jött, honnét repülhetett ez a fehér szárnyú pillangó?

Itten veteményes kertek. Milyen dusan

Kiegyezési provizórium. Jó forrásból vett értesülésünk szerint Bánffy Dezsőnek szándékában van az országgyűlést nemcsak június hó folyamán, hanem július első felében is együtt tartani. A miniszterelnök terve ugyanis az, hogy úgy a kereskedelmi szerződés ideiglenes meghosszabbítása, mint a kvóta provizórium iránt még e hó második felében tövényjavaslatot terjeszt elő s azt lehetőleg sürgősen le is tárgyalatja. Bánffy elhatározása annál különösebb, mert Ausztriában a provizórium elfogadása nemcsak hogy biztosítva nincs, sőt ellenkezőleg, visszautasítása föltöbb valószínű. Miért akarja hát Bánffy megkötöni a magyar országgyűlés kezét s miért fosztja meg magát attól, hogy a vámközösség megszüntetésének lehetőségét fenntartva, az osztrákokra pressziót gyakorolhasson? Ezt nem lehet megérteni még a legortodoxabb 67-es szempontból sem.

A csongrádi főispán és az aratók mozgalma. Csongrádvármegye főispánja a következő rendeletet intézte valamennyi járási főszolgabíróhoz:

A vármegyei kormányzatnak érdekében állván tájékoztatást szereznie az aratási munkálatokra kötött munkaszerződések tartalma felől, sürgősen felhívom t. czímet a következőkre:

Igyekeztek az előjárások után odahatni, hogy az aratási szerződések az 1876 évi XIII tczikk 85 §-a szerint lehetőleg az előjárások által látalmazottassanak és pedig a már megkötött szerződések utólagosan, mielőbb. Csináljon illetve csináltasson pontos és kimerítő följegyzést az aratási szerződések tartalmáról, különös tekintettel a következő kérdésekre: 1. A munkaadó és a szerződő munkás neve? 2. Mennyi az arató rész? 3. Élelmet ad-e a munkaadó s miből áll az? 4. Hány hold (katasztrális) területre alkalmaztatik egy kaszás? 5. Magán a szűkebb értelemben vett aratáson kívül (a termés lekasználása és összerakása) minő szolgáltatásokat tartozik az arató teljesíteni? 6. Csepléssel együtt vagy a nélkül fogadtatik-e az arató s mennyi a cseplő rész? 7. Feles kukoricaföld jár-e az aratási szerződéssel s minő hányad és feltételek mellett? Különösen figyelmeztetem t. czímet, hogy a tájékoztató jegyzék összeállítására alkalmával, úgy a munkaadó, mint a munkás irányában bizalmat keltő módon járjon el s úgy t. czímet mint az előjárók minden egyes esetben hangsúlyozzák, hogy a szerződés tartalmába hatósági beavatkozás csak helye nincs s olyat

részükről gyakorolni nem is akarnak. Az idő közben összeállított jegyzékek beterjesztésével matól számított minden tizedik napon jelentést várok. Fogadja czímet tiszteletem nyilvánítását. Szentés, 1897. máj. 30. Vadnay Andor dr. s. k. főispán.

Miklós Gyula ügye. A tegnapi lapok a következő nyilatkozatot közlik:

A dr. Miklós Gyula ügyében újabb napvilágot látott közleményekre vonatkozólag alulírott, mint Miklós Gyula ügyvédje, kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy miként eddig, másfél éven keresztül, még nem engedtem, hogy ezentul is mindaddig míg ez ügy végérvényes bírói befejezést nem nyert, nem fogom megengedni, hogy Miklós Gyula részéről a vizsgálati anyagnak hírlapi publikálása, töredékeknek egyoldalú közzététele és okiratoknak vagy tanvallomásoknak az összefüggésből való czélzatos kiemelése és közlésre adás által, az ügy illetékes bírjától elvonások és akár az ellenfél, akár a vizsgálat során szóba került más egyének neve és érdeke a bevett szokásoktól elütő módon kompromittáltassék, vagy félreértéseknek és meghurczolatásoknak kiszolgáltassék.

A törvénykezési ildomoság követelte ezen köteles tartózkodás okozza most is, hogy sem az újabb közzétett egyoldalú s az összefüggésből kiragadt »vallomások«-sal, sem pedig a Freund cégnek mai helyreigazításával szemben Miklós Gyula nem él a vizsgálati anyag közrebecsátása alakjában a jól kiérdemelt represszáliakkal.

A nyilvános tisztességet vélem szolgálni, ha Miklós Gyulát, mint eddig, úgy ezentul is visszatartom attól, hogy támadói példáját kövesse.

Pollák Illés s. k.

ügyvéd,

mint Miklós Gyula képviselője.

A kormány üdvözlése.

Debreczen, június 2.

Tegnapi lapunkban tett ígértenkhöz képest az alábbiakban szószerint közöljük Debreczen város közönségének a miniszterelnökhöz és a honvédelmi miniszterhez intézett feliratait a katonai törvényjavaslatok benyújtása alkalmából. Mielőtt azonban ezt tennők meg kell említenünk Csongrádmegyét, a mely fel-

ismerte kötelességét, melyet mi tegnap is hangsúlyoztunk s a kormányon kívül ő felségéhez is küldött hála-feliratot. Ez e nemből az első s alkalmasint példaadó lesz. Így hangzik:

Császári és apostoli királyi felség! Legkegyelmesebb urunk! Csongrád vármegye közönsége a mai napon egybegyűlt bizottsági közgyűlésében tudomást szerezvén a honvédnevelő és képzőintézetekről a királyi kormány által felséged legmagasabb hozzájárulásával beterjesztett tövényjavaslatról, ezen nagyfontosságú tény felett érzett hazafias öröm és lelkesedés által indítatva, sietünk legmélyebb alattvalói hódolatunknak és öröklött jobbágyi hűségünknek kifejezését felséged legmagasabb színe elé eljuttatni, azon meggyőződésben, hogy ez intézmények a trón iránti hűség, a hazaszeretet és vitészség, mit e magyar nemzet öröklött érenyeinek gondos ápolása által a trón biztonságának és a haza nagyságának szilárd alapjait fogják képezni. Legalázatosabb üdvözlötünk és törhetetlen hűségünk kifejezésének legkegyelmesebb elfogadásért esedezve alattvalói hódolattal öröklünk császári és apostoli királyi felséged legalázatosabb szolgálai Csongrád vármegye közönség és anaak nevében Csató Zsigmond dr., alispán.

A miniszterelnökhöz intézett felirat szövege a következő:

Nagyméltóságú

Losonczy Bárá Bánffy Dezső m. k.

miniszterelnök ur Ó Exzellenzciájához

Budapesten.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a legnagyobb öröm és hazafiai lelkesedéssel fogadta azon országszerte jóleső értezt és közzelgedést keltett hírt, hogy a m. k. kormány a nemzetnek régóta táplált óhajtsához képest megette a kezdeményező lépéseket: új katonai iskoláknak az ország területén felállítására, a meglevőknek magasabb színvonalra emelése a magyar nemzeti szellemben tovább fejlesztése tárgyában és gondos körültekintéssel most talála elérkezettnek az időt, hogy ez iránybani javaslatait a törvényhozás asztalára letegye.

A midőn ezért Nagyméltóságodnak és a vezetése alatti magyar felelős kormány tagjainak egyenként és összesen köszönetünket nyilvánítjuk, engedje meg Excellenciád, hogy mai rendkívüli közgyűlésünkben egyhangu

bontogatja leveleit a burgonya, majd egy-két kisebb kezdetleges alkotásu lugas, mely a'att valószínűleg az altisztnek, a tekintélyes őrmesterné asszonyok szoktak kávé-tracsesokra összeülni? S a bástya szobák, melyeknek gyepes földdel behányt tetején buján hajlik össze a fű és vadvirág, a kompániák szerint van lakásokra felosztva. A fekete falakon orosz lovas s gyalogkatonák színes alakjai felrajzolva s egyik helyen egy óriási, szárnyait, karmait terjengető kétéjú fekete sas az osztrák és magyar czímerok között . . .

Mindenütt német felírások, mint idegen világrész a székelyek régi hadi országából hőmpölygő Marospartjain, hogy még a loyális kantinos és fűszerszám kereskedő is »A l b e r t K r a u s z«-nak írja s völja magát a kített firmatáblán.

Azután a bástyalakások egy elkülönített részében a »börtön«, melyet töltött fegyverrel őriznek a katonák, melyben a katonai bűnösöknek egész légiója van lezárva, közel egy zászlóalj főnyi erőben, mindennemű fegyverneműek közül, a fő és vice porkoláb mesterek egész seregeivel; de ide természetesen civileknek tilos a bemenet.

S ha az ember a várkert hűs árnyékában, az ösvényeken csak úgy czél nélkül fel-

alennel, : összetalálkozik egy-egy szomorú má járkálva munkából vagy más hivatásukból a börtönükbe visszatérő fegyenczekkel. Durva hamubarna daróc ruha, sipka az öltözete mindnek, némelyiknek a lábain még a láncz is ott csörömpöl . . . Szakálluk, bajszok, a katonák büszke ékei leborotválva. — Egészen sima az olomszínű ránczos arcuk. Szemeik alja bekarikázva. S a legtöbb durva állatias arcvonásokkal, melyekre a legféktelenebb emberi azenvedélyek nyomták bilyogaikat . . . Némelyiknek a szeméből nehezen palástolt düh, dacz szikrázik, de némelyik szomoruan tekint maga elé, az arca is finomabb, vajon ki lehet? . . . Köztük a szuronyos, komoly kisérő katonák.

. . . Virágok, fák pedig úgy hívogatnak a fehér lócsák egyikén mosolygó arcu leány kötetget, megis mintha kisérteket kelnének itt sétára a nappali fényenél is? . . . Gyilkosok, rablók, a katonai fegyelem kárhozásra ítelt áthágói kerülnek össze e szomorú csapatban, kiknek történetéből regényeket lehetne írni, talán közebe egy-egy busabb szerelmi történetkét is? . . .

Mert itt van elzárva a híres bratkovicszi huszárlegényekből is kettő, kik a galicziai faluban összevagdalták baromias őrmes-

terüket . . . Tizenötöstendő a hosszu, a nehéz fogságban? S Galicziában a fenyűfák között egy elfeledett, egy nem is gondozott sir, a meggyilkolt őrmester sirja s lent a kazamátákban fiatal, délczeg huszárrok eltemetv, jól eltemetve azok is.

Itt halt meg az aradi katona börtönben az elmúlt tavasz-zal az a beestelen, áruló katona — egy lefokozott bakatiszt — a ki a przemysli vérérdítmények terveit esegő rubelekért eladta a muszkának, és még más fontosabb katonai terveket is. Sápadt, tüdőveszes katona fegyencz volt, kinek csak a halála után derült ki, hogy még innét börtönéből is, husz esztendei nehéz fogságra volt ítélve, levelezett messze földi czinkostársáival. A rabfortélynak egy érdekes példája ez. — Minden két héten elvezették a foglyt a vártemplomba, ez volt az egyedüli változatoság szomorú életében, ahol aztán börtönében megrott — s szinte álutakon beszerzett papiros czédulákat kenyérből oda ragasztotta a templomi imapad belső párkányára, miközben ajtatosan ott térdelt s imádkozott . . . S mikor üres lett a templom e megjelölt helyről elvitte a czédulát egy várbán tartózkodó, de eddig még mindig ismeretlen cinkosa, ki elküldözte azokat Galiciába, hol

lelkesséssel hozott határozatként további működésük iránt is bizalmunkat és hazafias üdvözlésünket törvényhatóságunk részéről kifejezhesük.

Kelt Debreczén, 1897. jun. 1.

Simonffy Imre, **Komlóssy Arthur,**
kir. tan. polgármester. főjegyző.

A honvédelemügyi miniszterhez a következő feliratot intézték:

Nagyméltóságú komlóskeresztési Bárány Géza, m. k. honvédelemügyi miniszter ur Ö. Excellenciájához

Budapestén,

A midőn Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottságának közgyűléséből a katonaiskolai törvényjavaslatoknak az országgyűlés képviselőházához beterjesztése alkalmából a magyar felelő kormány összes tagjait a miniszterelnök ur Ö. Nagyméltóságához intezett feliratunkban üdvözljük, úgy véljük, úgy érezzük, hogy Nagyméltóságodat, ki ezen hazánkra nézve oly nagy fontossággal bíró törvényjavaslatoknak előterjesztője s majd ha törvénynyé válandanak, azok végrehajtója lesz, mint azon felelős magyar minisztert, ki Debreczen város és közönsége iránt mindenkor szíves jó indulattal viselkedik, — az érdemkoszorúnak egy különálló, diszes levele is megilleti.

Ugyanezért engedje meg Nagyméltóságod, hogy ezen törvényjavaslatok benyújtása alkalmából Excellenciádat, mint magyar honvéde minisztert Debreczen, a magyar kir. honvédségi intézménynek keletkezéséről fogva pártoló városa — külön feliratban a legmelegebb lelkesedéssel és bizalomteljesen üdvözölhesse.

Simonffy Imre, **Komlóssy Arthur,**
kir. tan. polgármester. főjegyző.

KÜLFÖLD.

Oroszország alkotmányos része. Oroszországnak van egy alkotmányos darabja, Finnország és finn testvéreink derekasan védik alkotmányukat. Az orosz hatalom és kultura közepette ki tudták vivni a középiskoláikból kiküszöbölték az orosz nyelv kötelező tanítását, pedig talán sokkal több szükségük volna rá, mint nekünk a németre. Tudvalevő, hogy Finnországnak bizonyos önállósága és országgyűlése van, mely utóbbi, mint a Moszkovszki Vjedomoszti megbotránkozva írja, egészen nyíltan beszél az uralkodó és a népképviselő hatalmáról, az általános

így tudták a czimborák a titokzatos fogoly minden vágyát, minden óhaját, kik ugyanily uton pénzt is küldögettek neki. Ez érdekes fogoly, a bakák szójárása szerint «m u s z k a s p i o n», az elmúlt tavaszon halt meg, alig másfél évi rabság után, sorvadásban és sok titkait magával vitte a sirba.

Sárga hátú darázs duruzsol a széles tányéros fehér virágon... Időnként a faor közé, egyik bástya szobából, kedélyes bécsi kerrngő ütemeit sodorja felénk a szél, ott a «m u z i k» tartja a próbákat. Bólintgat, bólintgat a szárnyas hárfá levél... Micsoda idegen világ ez a Maros partján, a hontfoglalók országában!... Telivér császári föld. ahol még a kantinos is «Albert Kraus» ként írja a firmáját. Még ma is egy igazi császári «Gränitz Vöstung»; bárha azért e vár ormán egyszer 48 napig mégis lebegett büszkén a drága, a szent magyar lobogó, vitéz honvedsereg zászlója. haj de régen történt ez az 1849-ik szomorú esztendő! jegyezték akkor...

Duruzsolj, duruzsolj sárga hátú darázs.

szavazati jogról és effélekről. III. Sándor uralkodása alatt a finn alkotmányt el akarták törölni, az ország oroszítását is megkezdték. A finn nép szívós, bár békés ellentétlenség azonban megtört a pánszlávizmus munkája. II. Miklós cár trónralépte után azonnal visszavonta az alkotmányellenes rendeleteket, sőt újabb jogokat adott a finn népnek. Így a szenátust, mely a finnek kormánya, valósággal függetlenítette az orosz kormányzótól és a katonait kivéve, minden hatalmat a szenátus kezébe adott. Eddig a szenátus tisztviselőket csak a kormányzó jóváhagyásával nevezhetett ki s az csak olyan tisztviselőt akceptált, a ki oroszul tudott. Most a szenátus nem törődik vele, hogy a kinevezendő tisztviselő tud-e oroszul. Az első nevezetes tette pedig az volt a függetlenített szenátusnak, hogy tavaly augusztusban eltörölte a finn liceumokban az orosz nyelv kötelező oktatását és a tanulók tetszésére bízta, hogy az orosz vagy a görög nyelvet válasszák. A Moszkovszki Vjedomoszti annak megemlékezésével, hogy az összes finn liceumi tanulók a görögöt választották, keservesen panaszkodik az orosz véren szerzett határország ez elárvodására.

A gyakorló iskolai tanítói állás betöltése.

— Mire meg — (sem) vénülünk. —

Debreczen, június 2.

Folytatás és vége.

Hát ilyet még nem hallott a világ! — Ha éczlapban olvasnánk ezt megfelelő karrikatura kíséretében: jót nevetnénk rajta; de így mélyen elszomorító, minden tekintetben megszégyenítő jelenség az.

Ha ez csakugyan így történt — pedig megbízható forrásból értesültem*) — kérdezhetem mindnyájunk s magának a tisztelt tanárkarnak reputációja érdekében; meggondolta-e ezen — taktikai okból — kimondott eivnek megszégyenítő hatását úgy ki — mint befelé — visszaháramlólag?

Hiszen ha negyven éven túl nem számíthatunk már elismerésre: pláne előmenetelre; ha minden jóra valóágunk, hivatásunk iránt való lelkesedésünk, hű teljesítésében mutatkozó buzgalomunk s a tudomány igazságért történő tusakodásunk megreked a fent kimondott lehetetlen elvben: akkor melyik bolond lelkesedik tovább? melyik töri magát folytonos képzéssel és iskolai módszerének javíttatásával, mikor ugysem ér az semmit? Ime a melyen tisztelt tanárkar, mint egy ujkorai areopág, kimondotta, hogy a tanító negyven éven túl sem ember, sem tanító többé, csak gép, mely szegényes napszamos munkát teljesít.

De másik oldala is van az érdemnek. *Az a képezési tanárkar, mely így kiértöli világgá saját művének csekély hatályát, hogy t. i. kibocsátott növendékei legszebb és legjobb férfikorukban a szellemi nyomorúság utolsó fokára jutnak, hogyan számol le lelkiismeretével?*

Uraim! Ne játszunk a szavakkal. Önök jól tudják art, hogy a felállított mérték hamis. Az egész csak oroszul kijöndött és hevenyében elsült választási taktika, melylyel akaratlannal megszégyenítették a jobb sorsra méltó ref. tanítókat és egy szerencsétlen keletű, átkozott tul oda nem illő bizonyítványt állítottak ki önmagukról.

Sajnálunk kell a dolgot, de megkorrigálni az önök dolga.

Mi tisztelettel gondoltunk s gondolunk e «balsiker» után is a mélyen tisztelt tanárkarrá, mert tiszta meggyőződésünk, miszerint méltóan foglalják el diszes állásukat és odaadó buzgalommal töltik be hivatásukat; — de nem fojthatjuk el keserűségünket és szeretünk annyi nyílt kifejezést adni, midőn mint jelölő bizottságot tekintjük, melynek legközelebbi működésével éppen nem lehetünk megelégedve.

Azoknak a társadalmi veszedelmeknek

*) Ugy volt az.

Szerk.

sejtelve riazgat ez esetben is minkat, melyeknek nyüge leköti a jobb lelkeket, megbénítja a törekvés erőt és folyton füleinkbe sugdossa: mit kell atélnetek? mennyit kell elhordoznotok és hova juttok: «m i r e m e g v é n ü l t ö k?»

A jelölés ujonnan feltalált elve pedig azt bizonyítja: «m i l y n e v e t s é g e s e k k é v á l t o k, m i r e m e g (s e m) v é n ü l t ö k?»

A hiba megtörtént. Elmondtuk véleményünket. Óhajjuk, miszerint a választás a legjoab eredményre vezessen. Magam nem ismerem Kiss György kartárs urat, de teljesen megbízom képzettségében és ügybuzgóságában, meg, — még lelkesedésében is. Azonban azt óhajtom, hogy vegye fontolóra, miszerint neki sokkal többet kell ott felmutatnia majd, mint talán egy másnak, mert nem kizárólag saját érdemeiért és kartársainak nagy megaláztatásával jutott arra a fényes s éppen azért sokat igénylő állásra.

Koronázza méltó siker fáradozásait!

A francziák és Kossuth.

Debreczen, június 2.

A New-Yorkban megjelenő «Magyar Híradó» igen érdekes levelet közöl Kossuth Lajostól, melyet a nagy hazafi akkor irt valamelyik barátjához, mikor Kiutahiából Amerikába vándorolt. A levél a franczia kormány eljárását és a franczia nép lelkesedését meszterileg ecseteli. A levél így hangzik:

Marseilles, szept. 30. 1851.

Kedves Baráom!

Bonaparte Lajos kormánya megtagadta az engedelmet Franciaországban átutazhatnom.

Ugy látszik, Isten elveszi ellenségeim esztét, hogy mindig olyat tesznek, ami nekem használ s nekik árt; nekem erőmet, befolyásomat neveli, az övéket gyengíti.

A marseillei nép dühös. Az ide rekesztett cikk a «Peuple»-ből csak gyenge ehoja a nép érzelmeinek.

Az új kikötőben horgonyozunk, — ennek roppant molójához képest gyönyörű pesti hidunk csekélység.

E kikötő tegnap estefelé rakva volt ladikkal, árboczaik koszoruzva, a tricolor lobogok büszkén lebegve a tenger felett s e ladikkokon a nép ezrei a Marseillaisét harsongva uszáltak fregattánk körül. A franczia nép ajkairól csodás mindenhatósággal ható dal stórfai között «éljen Kossuth, éljen az általános köztársaság» harsogott az egekhez.

Nagyszerű látvány volt. Láttam azon nagyságában a franczia népet, mely lehellelével trónusokat dönt.

E nép győzni fog. Lehetetlen, hogy ne győzzön. Ha az idő eljön, szavam és karom hatalmást nyomand it is a mérlegben. S ha győz e nép, biztosíthatom a magyar nemzetet a győzhetetlen francziák segítségéről.

Csak készüljete, készüljete! — Mert, szabadságom századokat lök a henyé időn. Szeretem, hogy most Párisba nem mehetek. Kitörést idéznék elő, pedig még hazánk nincs készen.

Pénz az akadály, ezt csak Londonból küldhetek, hova Gibraltárból megyek. De hát a nemzet várni fogja ezt? Adjon — kell, hogy adjon. Parancsolni kell. Nem szabad hátra maradnia, midőn látja, hogy személyem a világ szabadságának egyesítő pontjává lett. Csodálatos! de úgy van.

Fel fogom használni. Haza meritorius proclámiót csak Londonból küldhetek. Most igen elvagyok foglalva s nem lehet többé a hajórol a városba bemennem. Mindent írásal kell végeznom.

Egy kebelrázó vonást nem mulaszthatok el említeni. Tegnap a nagy demonstráció után nagy szélvész es hideg este volt. C. jütöm ablaka alatt e szót hallom a tenger hajzából: «Laissez moi voir Kossuth, s'i, vous plait.» Felvétetem a vízből a hajórol vízessen, dideregve borult lábaimhoz s csó-

kolva k zemet s könnyezve kiáltott: »Én Istenem, most már nyugodtan halhatok meg, mert láttam a népek szabadítóját!»

Egy marseillesi vargamester volt, ki a hideg őszi éjben a tengerbe veté magát s 2—300 ölet uszva jött, hogy láthasson és kezemet szoríthassa. Gyengéden szemére vetém vakmerőségét. Ide írom feleletét. »Látni akartam önt kezét akartam szorítani, féltem, hogy reggelre elmegyen, csónakot nem találtam, hát uszva jöttem. Bátor szívnek s erős akaratnak nincsen akadály!»

Ezt egy francia proletarius mondta s vizesen borult a tenger habjaiból lábaimhoz. Neve Jean Baptist Jenquille.

Ilyen ez a nép.

Magyarjaim! véssétek szívetekbe a francia kézműves szavát.

»Bátor szív s erős akarat nem ismer akadályt!»

Ez leszen matól fogva jelmondatom. Pe cséteinkre vésetem,

Készüljétek! Készüljenek!

Isten önnel s a hazával!

Barátja

Kossuth.

Tüdös János.

1824—1897.

A nyári fuvalom ismét fekete lobogót lenget a debreczeni ev. ref. főiskola századot látott s mindig messze ragyogó homlokán s a mint meg-meglegyinti a nyári fuvalom: elkezd susogni s ez a susogás tovább száll a főiskola, tágas udvarára s pódiumaira.

Ti, a népnevelés terén küzdő bajnokok kik a gyermekből, a semmiből fokozatos munka arán edes hazánknak hasznavehető embert teremtetek úgy erkölcsileg, mint szellemileg: hallgassátok meg, mit susog a nyári fuvalomtól lengő lobogó s a főiskola tágas udvara s pódiumai:

— Ti, az elköltözött gyermekei, gyászolva boruljatok le edes apátok ravatalára s köszönjétek meg ott lengő, boldogult szellemének, hogy belöletek a magyar társadalomnak, tudományának olyan nagyon számot tevő erőket teremtett s ki hozzatok mindig a legjobbat, a legszeretetteljesebb edes apa volt, rójátok le neki halátokat mely bánat tüzeiben égő szemmel.

— Ti, az elköltözött testvérei, ti is zokogva boruljatok hozzátok mindig ragaszkodott, most már hült tetemére.

— Ti, az elköltözött gyermekeinek nejei, sógornői és sógorai, a ti lelketek hurjait is hozza rezgésbe a fájdalom — mindegyikötök egyformán szeretett rokont vesztettetek el ő benne.

— Ti, volt kartársak, kik hosszú időn át vele együtt ápoltatok a debreczeni ev. ref. főiskola mocsoktalan oltárán a tudomány, h a z a s z e r e t e t é s h i t Vesztatúztát s a legjobban csak ti tudjátok hogy mint tanár és sok éven keresztül mint gimnáziumi igazgató is mily lángoló lelkesséssel s páratlan lelkiismerettel felelt meg hivatásának, mindenképpen megnyugtató szerepétök ti is menjetek el az élets a tudomány harezából most már végképpen kidőlt kartárs ravatalához s onnét merítsetek lankadatlan erőt, lelkesedést, lelkiismeretet további küzdelmeitekre.

— Ti, az elköltözött barátai, ti se maradtatok el könnytől nedves, virággal és babérral koszorúzott ravatalától, önzotlenebb, őszintébb, örömet és fájdalmát veletek jobban megosztó barátot talán sohasem találtok, ki sohasem vagyott ragyogni, pedig tehette volna, ki olyan

vol, mint az erdő ibolyája: jobban szeretett csöndben, elvonulva, szerényen élni — az ő nemes, ideális, lángoló lelkét bántotta az élet zaja.

— Egy kicsiny kör volt az ő legszebb világa, melyért feláldozta férfi s öreg korának minden idejét: az ifjuság köre, melyet nevelt, mint apa gyermekét szeretete s ha kellett intó szavával ostromozva vezette.

— Ti, az elköltözött itt élő tanítványai, lelketek legszentebb mélyéből előtörő könnyel és virággal boruljatok le egykori tanárotok és igazgatótok szeretetleli ravatala mellett. Egy volt ő azok közül, kik buzdítva, bátorítva lelketekbe oltották a tudományért rajongó szomját s hová lelküknek főnyló szárnya ért: ott a tudomány, erkölcs, hit, honszeretet mindig egy-egy szép, hervadhatatlan virága nyílt. Ő volt az, ki mint hajós és mint hajókormányzó többi tanáraitokkal együtt sohasem engedve, hogy elcsöggedjétek — az élet zugó tengerének kikötőjébe vezetett. Fagyotabbak volnátok a legkeményebb tél jegénél, ha nem rónátok le legmélyebb halátokat a megboldogult sirjánál, hova egy példásan eltöltött élet küzdelmei után galambosz fűrtökkel tér örök nyugalomra...

— Oh, menjetek ki könnyel és virággal, mert könyet és virágot érdemel az, ki rajongó szeretettel piántálta minden jót, nemest és szépet szeretett lelketekbe az egyedül megmaradó tudomány kedves virágait!

— Ti, az elköltözött ismerősei s ti mindannyian, kik résztvevő lélekkel tudtok megállani minden olyan sir szelénél, melybe egy szeretett apa, rokon, kartárs, tanár és barát s az egyháznak és hazának utolsó lelhelletig hű élet napja áldozik le: ti is, ti is mindannyian menjetek el az elköltözött temetésére, hogy ott lebegő lelke megnyugvással hagyhassa el a földi élet harcmezéjét, melyen oly sokat küzdött a tudományért és közművelődésért.

A fekete lobogó pedig susog tovább s száll... száll ez a susogás a főiskola udvarára s pódiumaira — halgassátok s adjátok meg rá a választ:

— Isten veled!

Kovácsi Kálmán.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Saját tudósítók távirata. —

Budapest, június 2.

A képviselőház mai ülésén folytatták a bünyádi javaslat tárgyalását. Elsőnek B a r t a Ödön beszélt óriási hatás között ostromozva a javaslatot. A kormány Z s i g á r d y Gyulát küldte ki vezérszónokul a javaslat védelmére. Zeigárdy bolondabbnál bolondabb dolgokat hadart össze a baloldal folytonos gunykacszaja között.

Ezután interpellációs nap lévén Bánffy báró felelt B e n y o v s z k y Sándor grófnak ill. Béla király és neje temetése ügyében régebben hozza intézett interpellációjára. Bánfy felolvasta a királyi kéziratot, melyet megéljeneztek s a választ is tudomásul vették.

Interpellációk.

M o c s y Antal Perczelt interpellálta a szemérmetsértő nyomtatványok ügyében, az után R á t k a y László intézett újabb interpellációt a belügyminiszterhez.

a vigszínházi botrány

dolgoiban. Heves szavakban kelt ki a német színészek ellen Ez a tüntetés — ugymond — nem chavinizmus, hanem kötelesség, mert vannak sebek, melyeket elfeledni nem lehet. (Viharos tetszés balfelől.) A Vigszínház elvesztette be-

csülésünket, — a rendőrség büntetésében nyilvánvaló a rossz s z á n d é k, — folytatta — d ö r g ö h a n g o n — azután tovább R á t k a y a bal és szélsőbal folytonos tetszés zaja közben. Kérde a minisztert akar-e intézkedni, hogy a német színészek a fővárosban többé ne játszhassanak. Felemlítette M a n d o v s z k y R i k h á r d és Mezey hírlapírók esetét; kiket a rendőrség 50—70 frt pénzbüntetéssel sújtott. Még L e p s é n y i interpellált.

B á n f f y indítványára szombattól szerdáig az ünnepek miatt nem lesz ülés.

Az udvarnagy családi öröme.

Budapest jun. 2. A Debr. er. táv. Apponyi Lajos gr. udvarnagy családjával nyári tartózkodásra Nagy Apponyiba érkezett s ott tartották meg Fanny leányuknak eljegyzését Károlyi László gróffal.

Hódolat III. Béla eltemetőjének.

Budapest, június 2. (A Debr. ered. táv.) S z o m b a t h e l y sz. kir. város törvényhatósága hódoló feliratot intézett a királyhoz III. B é l a k i r á l y és neje hainvainak ünnepies elhelyezésére vonatkozó kegyeletes elhatározásáért

Ujdonságok.

Tüdös János halála.

Lapunk más helyén már megemlékeztünk megboldogult Tüdös Jánosról, főiskolánk nek hosszú időn át volt tanárától és igazgatójáról. E helyen életrajzi adataival és halálával számolunk be, csatolva a gyászoló család és tanárok gyászjelentéseit is;

Tüdös János 1824-ben született s miután a theologiai pályát itt Debreczenben befejezte Kis-Ujszállásra ment 1844-ben s ott mint rektor működött 1851-ig, közben részt vett a magyar szabadságharcban is. 1851-ben a debreczeni ev. ref. főiskolába választották meg s mint tanár, különösen a latin nyelv mély tudomány tanára — s később mint gimnáziumi igazgató is, páratlan odaadással tanított és vezette a főiskola ügyeit egészen 1894-ig; közben irodalmi munkásságot is fejtett ki: megírta latin nyelv és mondattanát. Gimnáziumi igazgatóvá első ízben 1885-ben választották meg 3 évre s még ezután kétszer maradt meg 3—3 évre igazgatói állásban, mely idő alatt lankadatlan szorgalommal és pontossággal intézte a gimnázium számléte ügyeit és bajait. Még negyed ízben is benne összpontosult minden bizalom; de már ekkor csak 1 évig fogadta el a megtiszteltetést a testben már-már megöregedett igazgató. Igazgatói tisztségét 1894. június 30-ig viselte s ugyanekkor tanári állásáról is lemondott, hogy nyugalomba térhessen 43 évig tartott, buzgó működése után. Az ország minden részéből ösereglett, volt tanítványainak s a város minden rendű és rangú közönségének részvetele mellett tartotta meg jubileumát az ősz igazgató s azóta nyugalomba vonulva töltötte napjait, míg végre, tegnap d. u. közönlök elávozott. — A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki:

A legmélyebb fájdalomtól lesújtva tudatjuk a szerető jó edes atyánk, nagyatyának, testvérnek és sógornak néhai Tüdös Jánosnak a debreczeni ev. ref. főgimnázium volt igazgatójának és nyugalmazott tanárának f. évi június hó 1-ső napján délután 2 órakor életének 73-ik, gyászos özevységének 2-ik évében hosszas gyengélkedés után történt csendes elhunytát. A megboldogultnak földi részei június hó 3-ik napján délután 3 órakor fogtak a Nagy-Péterfia utcza 830 számú háznál a ref. egyház szertartásai szerint tartandó rövid ima után a Kossuth utczai temetőben örök nyugalomra tétetni. Ezen vagtiszteletgátétre az elhunytak rokonait, volt kartársait barátait és a résztvevő közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1897. június 1. Gyermekei: Dr. Tüdös Kálmán nejevel Lengyel Ionával; Dr. Tüdös János nejevel Kálmánchey Irennel; Tüdös Béla nejevel Szabó Margittal; Tüdös Antal; Dr. Tüdös László; Tüdös Er-

zsébet férjével Szoboszlai Sándorral. Testvérei: Tüdös Klára; Tüdös József nejével Kecskés Agnessel. Sógornői: Kardos Mária özv. Kolbenhayer Edéné. Kardos Eszter férjével Fleischer Gusztávvval. Sógornői: Kardos László nejével Szabó Rózával; Kardos Mórlic; az unokák és számos rokonok nevében is. Béke poraira! A temetést Gebauer Érczkoporsógyár tem. int. rendezi.

A tanári kar ma délben tartott értekezletén határozott a részvét ügyében s kimondta, hogy a már kiadott gyászjelentés mellett kószorút tesz a ravatalra, a temetésen testületileg megjelenik, továbbá holnap d. e. az igazgatókól s az önként csatlakozó tnnárokból álló küldöttség útján fejezi ki részvétét a gyászoló család előtt.

A tanárikar gyászjelentése pedig a következő:

A debreczeni ev. ref. főiskola tanári kara fájdalommal tudatja egykori tagjának Tüdös János nyug. gymnasiumi tanárnak f. évi június hó elsején, munkás életének 73-ik évében, 43 évi buzgó tanári működés után, melyből 10 évet, mint a debreczeni ev. ref. főgymnasium igazgatója töltött el, nyugalmazott tanár-ágának 3-ik évében történt gyászolt elhunytát. A boldogult temetése június 3-án délután 3 órakor, nagypéterfia utca 330. számú házában történik. Debreczen 1897. június 1-én. Áldás emlékezetére!

*** Felszólítás a bizalomra.** A városi közgyűlés tegnap azt is elhatározta, hogy a társ-törvényhatóságokat az övéhez hasonló bizalom nyilvánításra hívja fel. — A körlevél szövege a következő: Azon általános örömet és megleledést keltett bir alkalmából, hogy a magyar királyi felelős minisztérium, a magyar katonai iskolák felállítását és kifejlesztésére czélzó törvényjavaslatokat az ország képviselőházához beterjesztette, törvényhatósági bizottságunk mai napon tartott rendkívüli közgyűlése egyhangu lelkesedéssel sietett üdvözölni a magas kormányt. — A mi őn ezt — hozott határozatunknak és br. Bánffy Dezső m. kir. miniszterelnök urhoz intézett feliratunknak idecsatolása mellett — a társ-törvényhatósággal közöljük — felkérjük, miszerint a magas királyi lormányt ezen minden magyar ember által lelkesedéssel fogadott hazafias ténye folytán hasonló szellemű és bizalmat kifejező feliratban üdvözölni sziveskedjék. — Kelt Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1897. június 1-én tartott rendkívüli közgyűléséből. Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester. Komlóssy Arthur főjegyző.

*** A kormány üdvözlése.** Hajduvármegye törvényhatósági bizottsági közgyűlése szombaton, f. hó 5-én fog gratulálni a kormánynak a magyar katonai akadémia felállítására tárgyában benyújtott törvényjavaslatért. E rendkívüli közgyűlés tárgysorozatába még több tárgy is ven felvéve, mint azt már közöltük is. A megyei állandó választmány ma délelőtt 9 órakor Ráso Gyula kir. ten. alispán elnökele alatt a vármegyeháza nagy termében ülést tartott a melyen lelkesedéssel járult abhoz az előterjesztéshez, hogy a kormány feliratiag üdvözöljék ebből az alkalmából. Egyszermind az állandó választmány a többi tárgyakat is előkészítette és illetőleg ellatta határozati javaslatlall.

*** Elmaradt presbiteri gyűlés.** A tegnap d. u. 3 órára összehívott presbiteri gyűlés a megjelent tagok csekély szám miatt nem volt megtartható, hanem holnap d. u. 4 órára halasztották, melyen a megjelenendő tagok számára tekintet nélkül fognak határozni.

*** Adomány a Matkó családnak.** Ma a szerencsétlen Matkó család részére 2 frtot kaptunk, melyet a II. ker. kapitányság útján eljuttatunk rendeltetési helyére.

*** Helyszini tárgyalás.** Szoboszló mellett az angyalházi közbirtokosság pusztaján egy ló van, a melynek a Hortobágy csatornába való levezetését vették tervbe. — Ez ügyben holnap Szoboszlón helyszini tárgyalás lesz, a melyen Hajduvármegye képviselőjében Veszprémi Zoltán főjegyző, Debreczen város részéről

Abrahám László t. főügyész, Berényi Gabor mérnök, továbbá Vinnay Géza főmérnök, a debreczeni kulturmérnöki hivatal főnöke, az angyalházi közbirtokosság és a Hortobágy-Berettyó társulat kiküldöttei vesznek részt.

*** Versenytekedés.** A debreczeni polgári lövész-társulat nagyerdei tekepálya helyiségében 1897 június hó 6-án versenytekédést rendez. A verseny tart; délelőtt 10 órától 1 óráig, délután 3-tól 10-ig. I. Verseny: — 7 bábra, 3 egymást követő egyenes dobással, az első bából számítva. 1 díj: 1 drb. 20 kor. arany. 2 díj: 1 drb 10 kor. arany. 3 díj: 5 korona. II. Verseny: 3 bábra (első, király, hátulsó), 3 egymást követő dobással, az első bából számítva. 1 díj: 1 drb. 20 kor. arany. 2 díj: 1 drb 10 kor. arany. 3 díj: 5 korona. 3 dobás 10 kr. Vendégek szívesen láttatnak s a díjak elnyerésében a rendes tagokkal egyen jogba részesülnek.

*** Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Dragicz János cs. és kir. 43-ik gyalogezredbeli számvevő altisztet a debreczei járásbíróvához irnokká nevezte ki.

*** Megszokált pékmester.** Réz József varga u. 2140 sz. alatti lakó pékmester jelentést tett a rendőrségnek, hogy Gyurkó Kovács János nála szolgálatban lévő péksegéd őt késsel megtámadta s balkezén és testén öt sebet ejtett. A III-ik ker. rendőrkapitányság előállította a késelő péksegédet, ki ott előadta, hogy gazdájától leszolgált bérért követelvéen, az erre őt egy székkel úgy fejbe vágta, hogy a földre esett. Dulakodás közben vette elő kését és védekezés közben ejtette gazdáján a szurásokat. Ujházy Károly megvizsgálta a megsérült péket s fején 5, 2—9 cm. roncolt sebet talált, azonkívül apróbb karczolásokat kezén és mellén. Réz Józsefet a köz-kórházba szállították, hol 20 napon belül gyógyul ki sebéből. — Az ügyet áttették a kir. ügyészséghez.

*** A debreczeni vadásztársulat,** f. június hó 13-án d. e. 10 órakor a városháza kis tanácstermében évi rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Évi jelentés. 2. Számvizsgálók jelentése az évi számadásról. 3. Pénztárnok felmentése. 4. Költségvetési előirányzat. 5. Folyó ügyek.

*** Kerékpárosok a Bikában.** Bicikli itt, bicikli ott, bicikli mindenütt, ez a jelszó a mai világban, legfeljebb a Trilby vetekedik a hatásával, sőt a bicikli annyira erős lábön áll, hogy még Trilby hipnotizálásában is sikra száll Svengalival s elnyeli a névben trilby név alatt, még a mi lapunkban is egymás mellé került ma a biciklisport és a Trilby ismertetése az irodalmi rovatban. De nem arról akarunk beszélni, hanem igenis arról, hogy a debreczeni nyári mulató tegnap este teljesen zsúfolt ház előtt nagy sikereket aratva s még szebb reményekre jogosítva megnyit. Nevzetesen örömmel tapasztaltuk, hogy az Angolotti társulata a legjobb erőkből van összeállítva s ma estére teljesen új műsort állított össze, melynek egyik kiváló érdekessége lesz, hogy fellepnek a mulató szinpadán a műkerékpárosok. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

*** Megőrült debreczeni színész.** Egy fiatal, debreczeni leány megőrüléséről kapjuk a szomorú értesítést. Kitzberger Margit, a kit Zichy Géza gróf, mint operai intendáns országos körutja alkalmával Debreczenben tartott enekpróbáján vitt fel a zeneakadémiába, tegnap előadás előtt megőrült. Kitzberger Margit mint zenei növendék Debreczenben is sok hangversenyen vett részt s erinos hangjával mindenki tetszését s mint debreczeni leány széles körű ismerettséggel bírt. A zeneakadémiából azonban a színészeti akadémiába lépett át s most már mint színész működtött Serly Lajos ó-budai szintársulatának volt szerződött tagja. Tegnap kellett volna bemutatkoznia a Foktól-Fokra című szindarab Mari szerepében, de már a mult héten kedden s különösen szerdán észrevették, hogy a szegény leányt a legnagyobb idegesség fogta el, úgy, hogy már akkor le kellett mondani arról, hogy a szerepet játszassák. A szegény leány cüörtökön is elment a próbára, hol folytonosan fejét fajlálva, fennhangon sirni kezdett. Meg

akarták nyugtatni, hogy minden kívánsága szerint fog történni, csak menjen az orvoshoz s adasson magának valamit főfájása ellen. Elis ment egy orvoshoz, de az nem tudott neki mást ajánlani, mint föltétlen nyugalmat. A pénteki napot meglehetősen nyugodtan töltötte el, azonban szombat délben kitört a szerencsétlen leányon a téboly. Összetört, összezuzott minden keze ügyében eső tárgyat, kiszaladt öltöztelenül az utcára s szaladt egyenesen a színház felé, folytonosan hangoztatva, hogy most már tudja szerepet. Alig tudták megfékezni s kivitték a lipótmezei tébolydába.

*** Számadás.** Az ev. ref. felsőbb leányiskola 1897 május hó 22-én tartott majálisnak bevételéről és kiadásáról. 1. Bevétel volt a felülfizetésekkel együtt 335 frt 70 kr. Felülfizettek: Főtiszt. Kiss Áron püspök ur 5 frt, mélt. gr. Dégenfeld József ur 1.50 kr, nagys. Simonffy Imre polgármester ur 2 frt, gázgyári tek. igazgatóság 10 frt, mt. Dicsőfi József ur 1.50 kr, nt. Somogyi Pál ur 1 frt, nt. K. Tóth Kálmán ur 1 frt, tek. Smilovics M. ur 1 frt, Sinay Emma 1 frt, összesen: 24 frt. 2. Kiadás volt: 134 frt 70 kr. Tízta nyereség: 200 azaz kétszáz frt, mely összegből egy rész a Jókai Mór összes művei árának negyedik részletébe számítatik, a többi pedig az ifjúsági könyvtár gyarapítására fordítatik. Debreczen, 1897 június 2. A rendezőség.

*** Vizsgálatok és beiratások a főreáliskolában.** A debreczeni állami főreáliskolában 1896/97 iskolai évet bezáró nyilvános vizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni: I. A. VIII. osztály növendékeivel: Érettségi szóbeli vizsgálat június 18-án. II. A többi osztályok növendékeivel: Június hó 16 án, szerdán. I. a) osztály. Számtan, vizsg. tanár: Domokos Jenő. (vizsg. elnök: Pálfi J.) Rajzoló geometria: Pálfi J. (Domokos.) III. osztály Magyar és német nyelv: Kardos (Laczkó). Francia nyelv: Laczkó (Kardos). VII. osztály Természettan: Harmath (Jaszencsák.) Természettan: Jaszencsák (Harmath.) Ábrázoló geometria Kovaliczky (Jaszencsák.) Június hó 19-én, szombaton. I. b) osztály, Magyar és német nyelv: Beczner (Zimmermann.) II. osztály. Számtan: Nádasdi (Kovaliczky.) Rajz. geometria: Kovaliczky (Nádasdi.) V. osztály. Magyar és német nyelv: Horvay (Balugyánszky.) Történelem: Balugyánszky (Horvay.) Június hó 21-én, hétfőn. I. a) osztály. Földrajz: Harmath (Balugyánszky.) Természettan: Harmath (Balugyánszky.) IV. osztály. Magyar: Zimmermann (Horvay.) Német: Horvay (Zimmermann). Francia: Laczkó (Horvay.) VI. osztály. Mennyiségtan: Domokos (Kovaliczky.) Ábrázoló geometria: Kovaliczky (Domokos.) Június hó 22-én, kedden. I. b) osztály. Földrajz: Balugyánszky (Harmath.) Természettan: Harmath (Balugyánszky.) III. osztály. Történelem: Kardos (Kovaliczky.) Rajzoló geometria: Kovaliczky (Pálfi.) VII. osztály. Német: Zimmermann (Laczkó). Francia: Laczkó (Zimmermann). Magyar: Kardos (Laczkó.) Június hó 23-án, szerdán II. osztály. Magyar és német nyelv: Zimmermann (Laczkó.) IV. osztály Földrajz: Balugyánszky (Kovaliczky.) Rajzoló geometria: Kovaliczky (Balugyánszky.) V. osztály. Francia nyelv: Horvay (Nádasdi.) Vegytan: Nádasdi (Horvay.) Június hó 24-én, csütörtökön. III. osztály. Számtan és természet: Nádasdi (Kovaliczky.) VI. osztály. Magyar: Zimmermann (Laczkó). Német és francia nyelv: Laczkó (Zimmermann). VII. osztály. Történelem: Fazekas (Domokos.) Mennyiségtan: Domokos (Jaszencsák.) Jun. hó 25-én, pénteken. II. oszt. Földrajz: Balugyánszky (Zimmermann). Természettan: Harmath (Balugyánszky.) IV. oszt. Vegytan: Nádasdi (Domokos.) Mennyiségtan: Domokos (Nádasdi.) V. oszt. Természettan: Harmath (Beczner.) Mennyiségtan: Jaszencsák (Kovaliczky.) Ábrázoló geometria: Kovaliczky (Jaszencsák.) Jun. hó 28-án fognak megtartatni: I. a) oszt. Magyar és német nyelv: Beczner (Horvay.) I. b) oszt. Számtan: Domokos (Pálfi.) Rajzoló geometria: Pálfi (Domokos.) VI. oszt. Természettan: Hatmath (Nádasdi.) Vegytan: Nádasdi (Harmath.) Történelem: Balugyánszky (Nádasdi.) Jun. 14-én a magán tanuló irásbeli vizsgálata. 15-én a magán

tanulók szóbeli vizsgálata. III. — Rendkívüli tárgyak. A latin nyelvből jun. 17-én d. u. 3 óráig kezdve. Tanárok B. Czner és dr. Kardos Albert. Az egészségtanból: jun. 22. d. u. 2 óra. Tanár Varga E. A tornaverseny jun. 22. kedvetlenül idő esetén 23-án d. u. 5 órakor tartatik meg a t a n i n t é z e t udvarán. Az érettségi vizsgálatok délelőtt és délután a többi vizsgálatok csak délelőtt tartatnak. E vizsgálatokra, melyek naponként reggel 8 órakor kezdődnek a m. t. szülőket, de egyáltalán véve a tanügy iránt érdeklődő közönséget is tisztelettel meghívjuk. A magán vizsgálatot tenni szándékozók az életkor igazolására az anyakönyvi kivonatot, továbbá az előző osztályból kapott iskolai bizonyítványt és az egész évi tandíj kiegyenlítésére 28 frt 15 krt kötelesek június hó 10-ig az igazgató-sághoz beküldeni: F i g y e l m e z t e t e s. A főreáliskolában már a folyó 1896-97. iskolai év kezdetén is annyian jelentkeztek felvételre, hogy az alsó három osztályból egyes később jelentkezőkét hely hiányában el kellett utasítani. Ez az eset a jövő 1897-98. iskolai évben már más, felsőbb osztályokban is előfordulhat. Ezért tehát most figyelmeztetjük különösen a h e l y b e l i s z ü l ö k e t hogy gyermekeik felvételére egész biztosan csak akkor számíthatnak, ha a felvételre már az iskolai év bezárása után, a július 1-5 napjain tartandó előleges beírás alkalmával jelentkeznek. Ezen előzetes bejelentésnél 5 frt 25 krt beíratási díjat kell fizetni és a tanuló legutolsó évi bizonyítványát és az anyakönyvi kivonatot is beadni. Debreczen, 1897 június 1-én. Az állami főreáliskola igazgatója.

* **A debreczeni Zion-egylet** elnöksége arról értesíti tagjait, hogy az előjárásnak kerelmére, a Margit fürdő tulajdonosa kedvezményes áron gőz- és kád, uszoda fürdő jegyeket engedélyezett a tagok részére, amely jegyek Schwarz M. L. ellenőr őrleiben válthatók.

* **A bűd-szent-mihályi Othello.** Bud-Szent-Mihályon uradalmi kovács B. E. m. e. r. István. Igen okos, csinos felesége volt a kovácsnak. De kikapós, csalfa volt a menyecske, hogy a férj maga is többször hűtlenségben kapta. Türt egy ideig a kovács, de most mikor ismét hűtlenségben kapta, othelloi felindulásában késével úgy összeszurkálta a asszonyt, hogy aligha marad életben.

* **Óvoda és tankötelesek összeírása a külsőségeken.** Most fejezte be a mezőrendőrkapitányság a külsőségeken eszközölt óvoda és tankötelesek összeírás munkáját, a mely a külsőségek nagy népességéről s ehhez mérten a tanyai iskolák aránylag nagyon kevés számáról tesz tanúságot. Az összeírás szerint van 3-5 éves óvoda kötelesek 660 fiú és 549 leány, összesen 4166. vallásra nézve van 117 r. kath.; 17 g. kath.; 1019 ev. ref.; 1 unitárius és 12 izr. A 6-11 éves iskolakötelesek száma 1030 fiú és 1059 leány, összesen 2089, vallásra nézve van 115 r. kath.; 33 g. kath.; 1817 ev. ref.; 1 unitárius és 25 izr. A 12-14 éves ismétlő iskolakötelesek száma 391 fiú és 422 leány, összesen 813, ebből 83 r. kath.; 2 g. kath.; 713 ev. ref.; unitárius és izr. A külsőségeken kívül tehát az összes óvoda és iskola kötelesek száma 4068, ami tekintve az iskolák meglehetősen csekély számát, szembe-ötölően nagy.

* **Dalestély.** A debreczeni dalestély f. június hó 3-án, Csütörtökön. Hitessi Lajos di-zkarnagy vezetése és Ráczy Károly zenekara közreműködése mellett a »Nagyerdői vígadóban« tartandó zártkörű dal- és zeneestélyre. Műsor: Suhog a szél Kovarcztól. Édes lánykám Hukertől. Még faj a szél Patótyassytól. Egyes egyedül Brauntól. — Pusztai élet Zimaytól. — Ha meghalok Simonffyól. — Belépti díj személyenként 1 frt — Család-jegy 3 sze mélyr 2 frt. Kezdeté este 8 és fél órakor. Egyleti alapító és pártoló tagok szabadjegyeiknek felmutatása mellett a pénztárnál belépti-jegyet nyernek. — Belépti-jegy nélkül a terembe senki sem bocsáttatik. — A szabadjegy 3 személyre érvényes, a család többi tagja a belépti díj felét, vagyis személyenként 50 krt fizet. — Családtag alatt egyháztartásban élő szülők és gyermekek értendők; ezen

kívül álló rokonságra a szabadjegy ki nem terjed. Alapító vagy pártoló tagsági aláírást a pénztár a dalestélyen elfogadják. Az elnökség. Felkérjük a nagyérdemű közönséget, hogy az előadandó k a r o k a t csendben meghallgatni sziveskedjék. A meghívók kívánatra előmutatandók.

* **Rózsaszínű statisztika.** A statisztika a legszárabb tudomány mindaddig, a míg az ember a számrengetegekből nem látja meg az élet nagy igazságát. De aki belemélyed az adatok labirintusába s tud a számok között is olvasni, az a legérdekesítőbb regénytsem forgatja nagyobb élvezettel, mint a statisztikus könyvet. Ma már minden tudomány ezen alapul, sőt talán a modern élet is, habár a számok és rubrikák kora, a melyet Madách megjövendölt, még jó távol van. Egyelőre csak a rendőrök meg a postások vannak megszámozva, a Platók és Arisztoteleszek még számtalanok, ha nem is számosak. — De a statisztikai hivatalban már egyenlő minden ember. Születés, házasság és halál ott csak rubrika; csecsemő, házastárs és halott ott csak szám. Azokból az adatokból, a miket a statisztikai hivatal az áprilisban közzétett házasságokból ma rendelkezésünkre bocsátott, a legérdekesőbb objektívitás beszél. Az a megezőhatatlan igazság, hogy az idén Magyarországon 4348 házasságot kötöttek csak. — Míg tavaly 7394 pár esküdtöt örök hűséget a bójt havabán, az idén az áprilisi házasságkötések száma 3046-tal kevesebb. Ez az óriási esőkkenést megdöbbentő volna, ha a statisztika egy másik adatával nem ütné helyre a csorbát. Mert ha tekintetbe vesszük, hogy az 1897-ik év első négy hónapjában együttesen hány szerelmes pár lépett az anyakönyvvezető elé, kiderül, hogy az idén május elsejéig már 53,888 házasságot kötöttek, vagyis jóval többet, mint tavaly ilyenkor. A millenáris esztendő első négy hónapjában ugyanis 47,451 esküvő volt. Az áprilisban kötött házasságokból 360 e s i k B u d a p e s t r e. A vegyesházasságok száma 651 volt, vagyis az összes tizenegy százaléka. Ami az egyházi-politikai törvények megalkotói számára a legbiztosabbok. A százalék márciusban is ugyanennyi volt. Keresztény-zsidó házasság 26 vnt áprilisban, ebből tizenhárom Budapesten kötöttek. Tizenöt esetben zsidó nőlépny volt nőül keresztényleányt, tizenegy esetben pedig keresztény nőlépny lépett házasságra zsidóleánnyal. Volt egy olyan ese is amikor mohamedán férfi kötött házasságot zsidó nővel. — A 651 vegyes házasság közül 112 esetben kötöttek a házastársak megegyezést a születendő gyermekek vallása felett, aránylag többször, mint az elmúlt hónapokban. 57 megegyezés az apa, 55 pedig az anya vallásának a javára szól. A megegyezés értelmében 61 gyermeket római katolikus, 7 görög keleti 15 ágostai evangélikus, 27 református, 1 unitárius és 1 zsidó vallásban fog neveltetni. A keresztény-zsidó házasságok közül 11 esetben egyeztek meg a házastársak a születendő gyermekek vallására, ebből 10 megegyezés a keresztényen vallás javára szól. Annak okát, hogy miért volt az idén épp áprilisban kevesebb házasságkötés, min' tavaly, a számok mesterei, a statisztikusok se adnak számot. Tudjuk be tehát a csökkenést az áprilisi szerelvények s hiszjük, hogy majd helyrelebbenté az egyensúlyt a szerelem hónapja, a május!

* **Halálozás.** Vettük a következőgyászjelentést: Alólirotak fájdalmas szívvel tudatják felejtethetetlen testvérök, illetve nagy nénjök néhai özv. polgár Bőőr Ferencné szül. Kiss Julianna asszonynak folyó hó 31-én reggeli 3 órakor, életének 77-ik, bus özvegyiségének 51-ik évében, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. A meghaldogutnak földi maradványai június 2-án d. u. 5 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint Kis-Csapó-utca 376. számú házunktól, a nagytöplomban tartandó gyászszertartás után a Hatvan-utcai sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességetelre rokonaikat, ösmerőseinket és a n. é. közönséget szomorított szívvel meghívjuk. Debreczen, 1897. évi május hó 31-én. Áldás emlékeztén!

x **A Telegdi Szepes Sóstóról** vasárnap június 6-tól és ezután minden vasár- és ünnepnapon este 9 órakor indul egy külön vonat Debreczenbe. A vendéglőt Frenndenfeld Rudolf debreczeni vendéglős kezeli.

IRODALOM.

A „**Vasárnapi Ujág**“ május 30-iki száma 26 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Gróf Széchényi István szobra Sopronban« (képpel Morelli Gusztáv metszete után). — »Gróf Széchényi István utolsó éveit« (képpel: A Széchényi család mauzóleuma és Széchényi István sírja Nagy-Czéken). — »A soproni Széchényi szobor leleplezési ünnepélye« (képpel). — Költemények: »Májusi dal« Justh Bélától, »Melankólia« Beszkid Istvántól. — Regénytár: »Polgárháború« Regény Irta Ráko-i Viktor. Linek Lajos rajzaival: — »Az uszó sziget.« Verne Gyula új regénye (a francia kiadás eredeti rajzaival). — »Régi díszszemlék.« Vajtkól. — »A műcsinokokból« (képpel László Fülöp, Peske Géza, Stetka Gyula, Hary Gyula, Vaszary János, Olgay Viktor, Grünwald Imre, stb. festményei után) — »Egy régi képtopás.« — A szem színe. — »A lugosi új görög kath. püspök« (Radu Demeter, az új püspök arcképevel). — »Az első magyar nőorvos« (Dr. Hugonnai Vilma gróf nő arcképevel) — »Pauli Rikárd« (arcképpel). — Parisi divatlevél (divatképpel). — Irodalom és művészet, Közintezetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendezési hírek. A »Vasárnapi Ujág« előfizetési ára negyedévre 2 frt, a »Politikai Ujág«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., Egyetem u. 4. sz.) Ugyanítt megrendelhető a »Képes Néplap«, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, felére csak 1 frt 20. kr.

Dal a bicikliről A világot ma már bátran két osztályba lehet sorozni; vannak a kik bicikliznek, és vannak a kik még nem bicikliznek. Hiába haragszunk, hiába bosszankodunk a villámgyorsan szaladó kerékpárosokra, előbb utóbb mi is megszerezjük ezt a tertarozó, kedves sportot. S rövidesen bekövetkezik az a pillanat is, mikor a komoly katonaság is kerékpáron fog végig szaladni utcáinkon. Már már a mi hadseregünkben is erősen próbálgatják, miként lehetne a kerékpárnakhasznát venni, sőt már egy hadosztály is van, a mely állandóan biciklizni jár. Ennek a kerékpáros hadosztálynak gynkorlatait mutatja be pompás illusztrációkban az Ország Világ, e különös szeretett képes heti lap, a mely sietett olvasóit ez érdekes kísérletekkel megismertetni. A bicikli legújabb hódításait jelentik e képek, a melyek a bicikli dicősségét is hirdetik. Emellett az Ország-Világ e heti számában pompás novellákat és verseket közöl nem is számítva a sok képet, a melyek e számot díszíti. Az Ország-Világ előfizetési ára negyedévre 2 frt. Muatvány számvt kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal [Hold utca 7.]

Trilby. A Vígyszínháznak még folyvást nagy közönséget vonzó darabja, Du Maurier és Potter Trilbyje könyvalakban is megjelent. A Lampel Róbert czég adta ki az érdekes színművet Fái Béla fordításában. Érdekes, hogy a könyvben a végső jelenet, — am dőn Trilbyt halálos rémületbe ejti a Savengli arcképe — másképp van megírva, semmint a színpadon előadják. A színpadon nyilván a közvetlenebb hatás kedvéért, nagy olajfestményt tesznek föl a szoba falának egy feltűnő helyére, az eredeti kéziratban pedig csak közönséges fénykép az, amit Trilby a dívánja alatt talál, ahova jóakarói hirtelenében eldugták a képet, hogy ő meg ne lássa. Az olvasókat ez az eltérés mindenesetre érdekelnifogja. Egyébként a szöveg szóról-szóra azonos a Vígyszínházban előadott darabbal. A könyvecske igen csinos kiállítású, nyomása tiszta és éles. Kétségtelenül nagy keleté lesz, angyival inkább, mert az ára csak 15 kr. 20 kr. beküldése esetén a Lampel Róbert-féle udvari könyvkereskedése Bupapesten bérmentesen küldi meg.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

június 1

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

Búza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	7.50—7.65	80	8.10—8.15
»	77	7.75—7.85	81	8.15—8.20
»	78	7.85—7.90	82	—
Tiszavidéki ó	76	7.95—8.00	80	—
»	78	7.75—7.85	81	8.15—8.20
Pestvidéki ó	79	—	82	8.20—8.25
»	76	7.90—7.9	—	—
»	77	8.95—8.00	80	—
Fehérmegyei ó	78	—	81	—
»	79	8.00—8.10	82	8.10—8.15
»	76	7.70—7.85	—	8.10—8.20
Bácskai ó	77	7.85—7.90	80	—
»	78	7.90—8.—	81	8.10—8.25
»	79	7.95—8.05	82	8.15—8.10
Észak magy	77	7.95—	—	—
»	76	—	80	—
»	78	—	81	—
		Min. hekt.-ben	Ar kilógram	
Rozs elsőrendű	uj	70—72	6.40	6.45
» másodrendű	»	—	6.35	6.40
Árpa takarmánynak	»	60—62	4.50	4.75
» égetni való	»	62—64	5.00	5.80
» serfözdei	»	64—66	6.50	8.—
Zab	uj	39—41	3.80	6.2
Tengeri bánsági	uj	—	3.45	3.55
» más nemű	uj	—	3.35	3.40
Répcze bánsági	—	—	3.20	3.50

Sertésvásár.

június 1

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammon feletti súlyban) — krajczárig, közép (páronként 220—260 kilogramm súlyban) 54 $\frac{1}{2}$ —55 $\frac{1}{2}$ krajczárig könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) 53—54 krajc árú.

Sertéslétszám: 1897. évi május. 30-ik napján volt készlet 32.013 darab, 1897 május hónap 31-ik felhajtott 27 drb, 1897 május hónap 31-ik napján elszállított 502 drb. 1897 június hónap 1-ik napjára maradt készletben 31.538 drb. A hizott sertés üzlet-rányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár. A ferenzvárosi petroleum-rakodónál levő székesfővárosi konzum sertésvásár jelentése május 31-éről: Érkezett: 295 dr. Elszállított budapesti fogyasztásra 418 drb vidékre 81 drb, elszállítatlan maradt 126 drb — Na a pi árak: 120—180 klgr. súlyban 52—54 fr. 250—280 klgr. súlyban 50—50 frt malaczkok 37—40 frt. különfélék 120—180 kl súlyban 55—56 $\frac{1}{2}$ frt.

CSARNOK.

Abizag.

— Vrchlicky Jaroslavlától. —
— Fordította: **ifj. Móricz Pál.** —
(Folytatás.)

— Még nincsen szeretője? . . .

— Igen és nem! Hisz kedvese minden leánynak van, a melyik nincs is oly szép, mint az én leányom, — hát mért volna ép csak ő kivétel? Az gyalázat volna reá vagy valami gonoszabbnak a jele. Mindamelllett még nincs valódi kedvese, mert úgy vigyáztam reá, mint darab aranyra, vagy egy csöpp vizre a pusztában.

— Ki a szeretője?

— Egy fiatal, édes jelentéktelen suhan-csoeska. Sem földje, sem szőlője, még csak tevécskéje sincsen, még csak öszvérhajtó sem volt, nincsen semmije, épen semmije, ez pedig szomorú kilátás. Ezért határoztam el magamat én is, meg Abizag gyermekem is. Szőlő-hegyet akarok venni Szunam szomszédságában, s a gyermekeknek adom, mert nem sze-

retnek unokák nélkül a sirba szállani, nehogy áldás nélkül maradjon ősz fejem.

— És a síheder is tudja már a törté-
nendőket?

— Igen — megnyugodott, csupán azt mondta leányomnak: addig a palota kapujában állok, míg feladatod bevégezted, várakozok, hogy hazavezessele: arra a szőlőhegyre, amelyet atyánk fog vásárolni. Ha tisztán maradtál, akkor ugyanis eljövendél — tudom — a nélkül, hogy kiáltozni kellene utánad. De ha naplementig nem jöttél, akkor úgy megyek, — hogy soha sem látsz meg többet.

Zadok nem szólt semmit, hanem bement a terem hátuljába, a hol egy nagy, nehéz, kivert láda állott kinyitotva, és magához intette Lameket.

A hebräus közelebb su rant s baziliszkszemei kíváncsiatn, tapadtak a láda tartalmára.

Varázs fénye volt a ragyogó aranyrudaknak, az ezüst serlegek, arany gyűrűk és a tojás nagyságu gyöngyszemek — több drága követ látott ott, mint a mennyi virág van tavaszszal a réten. Zadok belenyúlt a ládába, s két aranyrudat s egy nagy drágakövekkel ékített gyűrűt emelt ki. Lamek oda tartotta tunikáját, s szemei jobban csillogtak, mint bármely erez és dragakövek.

Zadok már leakarta csukni a ládaajtót, de a hebräus még mindig ott állott, kötőjét előre tartva — villogó szemei világosan kimondták: *Elly ke vesért még nem eladó a leányom.* Zadok még egyszer lehajolt a ládához és még egy ezüst rubintba foglalt serleget, s két anubiszfejú karkötőt adott Lameknek. Lamek most már elégedetten húzódott a háttérbe vissza.

Most ismét kinyit a fürdőszoba ajtaja, Abizag lépett be két rabnó kíséretében. Régi ruháját levette, mos csak finom, áttetsző lepelbe volt burkolva, kezéin, lábain nehéz arany karkötők, arany porral behintett, mint a csillagok szétszórt milliárdjai a sötét éjszakában.

Zadok intett a rabnóknak, kik gyorsan visszahúzódtak a fürdőszobába. És most az agg férfiak között egyedül állott ott a szunamita Abizag reszketve minden ízében. Szempilláit lesütötte, összekulcsolt kezei görcsösen rángatództak mellén, mert heves vihar dult kebelében.

Zadok összerántotta szemöldökét — mely intést Banajas elértvén közeledett a király ágyához s megfogta az oroszlán bőrt, melybe a király bevolt burkolódva. E pillanatban Zadok lehasította a leányka testéről a fátyol ruhát — most véletlenül a padlásról lecsüngő bronzedényben is erősebben fellobbant a láng — a leányka halkan felsikoltott — és egy pillanatig mez nélkül, kezét összezárva, állott ott a szoba közepén, szépségesen, mint tulviági tünemény — a karcu, sugár leány, sárgás bőre, mint a tengeri ragyogós csöve, mit a nap csókolott barnásra. Csak aranyportól csillogó hajával takargatta magát. — Oroszái izzottak, mint a gránátalmák. A csodálat egy sóhaja rezgett keresztül a teremben. A vének elbájozva nézték a tündéries, szügies jelenséget, melyet a lobogó láng piros fénye biboros virágokkal rózsázott be, szétbomlott hajfürtei, mint aranyozott sötét lmbok.

Nathán most kézenfogta s odavezette a király fekhelyéhez, ahol Banajas, a Jojad fia, az oroszlánbőr takarót már széjjel húzta. És a leányka körül ölelte a király hideg testét, mint ahogy egy leány a haldokló édes atyát, de semmi mást nem érzett, mint a szégyent.

Zadok pedig a nehéz gyapjutakarót letakarta felettök s aztán intett a többieknek, akik mindnyájan távoztak. Csak Nathán maradt a fekhelynél még vissza, térdelt és imádkozott s karjait elragadtatásban kitérta.

Az öregek azonban nem sejtették, hogy amidőn Abizagot a királyi ágyhoz vezették, az ajtóban egy hófehér ruhás fiatal ember jelent meg, kinek arca olyan velt, mint a nap. Gyorsan, észrevétlenül távozott ismét, de szívében már megvolt sebezve, mert megvaki-

totta a szunamita leány szépsége. És e fiatal ember Salamon volt!

E szempillantás óta a Salamon szívéből eltűnt a béke.

Még az sem volt reá hatással, hogy Adoniasz a Hagith fia, barátjaival királylya kiáltatta magát s párthiveivel egész nap és éjszaka Jeruzsalem utcáin tobzódott és zajongott; sőt azt sem tudta, hogy édes anyja Bethsaba egész éjeken át a királyi hálószoba ajtaja előtt éjszakázott, sáppadozva, reszketve a haragtól, féltékenységtől gyötört szívével lesekedve Abizag után, hogy mily befolyást gyakorol az a király egészségére; nem ügyelt arra sem, hogy ez undok zavargások között merre fordulhat az udvari emberek és vezérek változóköny köre, vagy hogy a csúles Zadok és a hallgatag Nathán, mit forrainak. Badgyadtan és lehangoztan távozott Baalhamoni nyaralójába, hová csak két szolgálja kísérte — itt bezárkózván, átvirrasztgatta az éjszakákat, elbolyongott a százéves sykomorfák árnyékában, hallgatózva a szőlőcsöszök mélabus éneke és a tücskök fáradhatatlan ciripelései után.

Egyszer, ép amint déltájt, keserűséggel szívében, fekhelyére lenyugodott, egy rabszolga Banajas váratlan érkezését jelentette.

Salamon eleinte maga elé sem akarta bocsátani.

De Jajad fia nem sokáig várakozott ez engedélyre, hanem azon gyorsan és lélekszakadva berohant a terembe.

— Nagy újság! kiáltotta már távolról, a király feléledt és már beszélt is.

Salamon felemelkedett fekhelyéről, mintha még további közlésekre várt volna.

— Tehát azonnal jövel velem, mivel királylya akarnak felkenni.

Salamon, mint egy erőtlen test, ismét visszahanyatlott nyugágya tarka szőnyegére.

— Nem megyek sehová!

— De hisz ez a király és anyád Bethsaba akarata. Nathán már a Gihon patakánál vár bennünket, a szentelt olajjal telt szaruval kezében. Adoniasz a hegyek közé menekült.

— Nem megyek, nyakaskodott Salamon.

— A nemzet várakozik reád, a nép birái oldalodnál s a harcosok csak a te nevedet kiabálják az utcákon. És mindezt egyedül a szunamita Abizagnak köszönheted.

— Abizag, ismételte Salamon halkan e nevet. Abizag kötelezett volna hálára?

— Mindent neki köszönhetsz, magyarázta Banajas, mert ő hozta eszméltre a királyt, ki másképp már nem is tudott volna többé beszélni sem.

— No akkor induljunk! mondotta Salamon.

Király aligha vette még egykedvűbben felkenetését, mint éppen Salamon. Mintha nem is róla lett volna szó. Királyya kiált sa után legszívesebben vissza ment volna Baalhamonba, de Dávidon ismét erőtt vett az előbbi zsibbadás, szótlan, mozdulatlanul fektűt ágyában, az oroszlánbőr takaró alatt s ágya mellett ismét ott izzottak a szenes serpenyők.

(Vége köv.)

Nyilt-tér.

Henneberg selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyáramból rendelik — fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, koczkázott mintázott damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) s. a. t. a megrendelt árukat, postabőr és vámmentesen a házhoz szállítva, valamint mintákat postafordultával küldenek: **Henneberg G. (cs. és k. udv. szállító) selyemgyárai Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlaponkra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (I).

HOFFMANN és TÁRSA

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben
mindenfélé

Levélborítékok

a következő olcsó árban kaphatók:

	1000 pld frt kr
44 H2. Jó, zöldes levélboríték czégyomással	2. —
44 V2. Jó, szürke „ „	2.20
44 BB. Jó, késszürke „ „	2.20
144 GFL. Erős, recézett világos öld levélboríték czégyomással	2.40
144 LGL. Erős, narancssárga levélboríték czégyomással	2.45
44 AM. Erős, szürke levélboríték czégyomással	2.40
44 AB. Erős, világos szürke levélboríték czégyomással	2.45
144 JED. Erős, kékes szürke levélboríték czégyomással	2.50
144 OGS. Erős, sárga levélboríték czégyomással	2.50
144 RG. Igen jó világos kék, eres levélboríték czégyomással	2.55
44 GK. Igen jó erős kékes eres levélboríték czégyomással	2.55
44 AF. Finom vil. sárga levélboríték czégyomással	2.60
Jute S. Erős jutte boríték czégyomással	2.65
244 A Cellulose igen erős Cellulos sárga levélboríték czégyomással	2.70
244 CG. Cellulose. Igen erős Cellulos világos hamuszín levélboríték czégyomással	2.70
244 D. Cellulose. Igen erős Cellulos világos zöld levélboríték czégyomással	2.70
144 BB. L. gfinomabb fehér levélbor. czégyom. B. 46 c. „ „ fehér okmány levélboríték czégyomással	3.60
46 P. Erős barna okmány levélboríték czégyomással	3. —
41 Patent. Erős barna nagyobb okmány levélboríték czégyomással	9.50
Erős szürke okmány levélboríték czégyomással	3.80
91 AV. Nagy Extra vastag patron levélboríték czégyomással	9.50

Egyébb nyomtatványokat hasonló olcsó árakban készítünk el.

Ügyvédi, bírósági és végrehajtói NYOMTATVÁNYOK

következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100 iv Árverési jegyzőkönyv	70 kr.
100 „ 200 pld Árverési hirdetmény	70 „
100 „ 200 „ Rendelvény	70 „
100 „ Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ Kielégítési végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ 200 pld Nem szorgalmazás	70 „
100 „ 400 „ Közbesítési ív	70 „
100 „ 200 „ Igény felhívás	70 „
100 „ Végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ 200 pld Értesítvény hasznbérletről	70 „
100 „ 200 „ Értesítvény	70 „

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készítünk el.

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékünkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékokat észlelünk sietünk az legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjanak, de ha ez t-sti egészségünknek az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, fájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyet se velünk rá. Hát ez vétkes könnyelműség, mely később keservesen meghosszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, ép úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. — **A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendetlen működése amit — idejekorán használva Egger kellemes ízű Soda, asztillája csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr.) A tüdő, torok és mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek — Egger külön ízű Mellpasztillája megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal, (1 doboz 50 és 1 ft. Próbadoz 25 kr.) — Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár: Nádorgyógyásztár.**

(Dr. Egger Leó és Egger J.)

Budapest, Váci-körut 17.

SERSON C. H.

tapeta gyára Sz. Morva-Neustadtban.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy itt helyben Várad-utczán, a Bank-palotával szemben, t. Szalay ur házában úgy **Kolozsvárt, Monostor-utca 9. sz.**

állandó tapéta raktárt

nyitottam,

hol mindég a legujabb gyártmányaim a legizlésebb kivitelben találhatók.

Miután gyáramban a legolcsóbb tapeta is műizléssel van kiállítva, **olcsón** csinos tapetirozást eszközölhetek.

A tapeták hatása emelésére itt helyben papir-gyurmából megfelelő szines dombor díszletek készülnek, melyek alkalmazásával a szobák többé nem szines papírral bevont skatulyákhoz hasonlítanak.

Főtörekvésem; szolid áron szolid munkával szolgálni, mit annyi-val inkább tehetek, mert a kiadási többlet, mit a tapeta árus kénytelen felszámítani, nálam a megrendelő javára esik; de még a legujabb mintákban válogathat.

A n. é. közönség pártfogását kérve, szolid munkámért kezkeskedem.

Serson C. H.

Együttal tudatom, hogy a helyes és izlésebb kivitelhez szükséges pótmunkákra, u. m.: fa- és márványutánzatok, tónusban való festésekre, egy a mennyezet szines kivitelére, helybeli festő **Horváth András** (főtér 1712. sz.) vállalkozott.

Földbirtokosok figyelmébe!

A közeledő

cséplési idény

alkalmával tisztelettel ajánljuk **cséplőgépek** és **kazánok** gazdaságos és előnyös fűtésére különösen alkalmas **királdi és sajószentpéteri**

akna, cséplési és darabos szeneinket,

melyek évek óta a t. gazdaközönség körében közkedveltségnek örvendenek.

Kivánatra készséggel szolgál a legjutányosabb árajánlattal a

Magyar Általános Kőszénbánya

Részvény-Társulat vezérképviselője

HEVESI GYULA urnál **DEBRECZEN.**

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytisztá

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszertára.
DEBRECZENBEN, (Tisza-palota.)

